

Република Македонија
НАРОДЕН ПРАВОБРАНИТЕЛ
O M B U D S M A N
Republic of Macedonia

П Р А В И Л Н И К

**за начинот на вршење превенција од тортура и друг вид на сурово,
нечовечно или понижувачко постапување или казнување, од страна на
Народниот поравобранител како национален превентивен механизам**

Скопје, април 2010

Врз основа на член 4 од Законот за ратификација на Факултативниот протокол кон Конвенцијата против тортура и друг вид на сурово, нечовечно или понижувачко постапување или казнување („Службен весник на РМ“ бр. 165/2008) и член 4 и член 17 од Факултативниот протокол кон Конвенцијата против тортура и друг вид на сурово, нечовечно или понижувачко постапување или казнување како и член 31-а став 3 од Законот за народниот правобранител („Службен весник на РМ,, бр. 60/2003 и 114/09) и член 5 алинеа 9 од Деловникот на народниот правобранител („Службен весник на РМ“, бр. 11/2005), Народниот правобранител, донесе

ПРАВИЛНИК

ЗА НАЧИНОТ НА ВРШЕЊЕ ПРЕВЕНЦИЈА ОД ТОРТУРА И ДРУГ ВИД НА СУРОВО, НЕЧОВЕЧНО ИЛИ ПОНИЖУВАЧКО ПОСТАПУВАЊЕ ИЛИ КАЗНУВАЊЕ ОД СТРАНА НА НАРОДНИОТ ПРАВОБРАНИТЕЛ КАКО НАЦИОНАЛЕН ПРЕВЕНТИВЕН МЕХАНИЗАМ

Член 1

Со овој правилник се уредува начинот на вршење превенција од тортура и друг вид на сурово, нечовечно или понижувачко постапување или казнување од страна на Народниот правобранител како Национален превентивен механизам на местата каде лицата се или можат да бидат лишени од слобода.

Член 2

Превенцијата се врши со востановување систем на посети што можат да бидат редовни и вонредни или ненајавени.

Член 3

Посетите имаат за цел да се спречат појавите на тортура или друг вид на сурово, нечовечно или понижувачко постапување или казнување на лицата лишени од слобода.

Редовните посети имаат за цел во одреден временски период да се согледаат состојбите во установите и да се евидентира напредокот или влошувањето на условите за сместување и третманот на лицата лишени од слобода.

Ненајавените посети имаат за цел да се проверат веќе утврдените состојби во местата каде лицата се или можат да бидат лишени од слобода и да се намали ризикот постојните состојби да бидат прикажани на несоодветен начин.

Член 4

Народниот правобранител посетите од членот 3 на овој правилник ги спроведува во полициските станици, одделенијата за притвор и одделенијата за осудени лица во казнено поправните установи, воспитно поправните установи, психијатриските болници, други места за лишување од слобода, како и во неофицијални места за кои Народниот правобранител може да има информации дека лицата се лишуваат од слобода.

Член 5

При посетите Народниот правобранител ги согледува состојбите на материјалните услови во установите, врши увид во сите информации заради утврдување на сите аспекти што се однесуваат на бројот на лицата лишени од слобода, условите и третманот. Воедно се вршат разговори со лицата лишени од слобода без сведоци, лично или со преведувач, доколку тоа се смета за неопходно, како и со кое било друго лице за кое Народниот правобранител верува дека може да обезбеди суштествени информации.

Народниот правобранител има апсолутна слобода во изборот на лица со кои ќе разговара.

Член 6

Проценката на условите во местата за лишување од слобода опфаќа увид во димензиите на просторијата, бројноста на лицата сместени во просторијата, хигиенските услови, опременоста на просторијата со инвентар (кревет, постелнина, покривка, ормар и сл.), осветлувањето во просторијата (дневна и природна светлина), затоплувањето, санитарните услови, контактот со службените лица и други околности кои евентуално би можеле да доведат до нехуман или несоодветен престој.

Член 7

Увидот во документацијата треба особено да има за цел да го утврди бројот на лицата лишени од слобода во објектот како и сите други информации што се однесуваат на нивниот третман односно здравствена состојба или друго што би можело да даде реална слика за однесувањето кон лицата лишени од слобода и условите во кои тие се сместени.

Член 8

Разговорот со лицата лишени од слобода се води без сведоци, лично или со преведувач ако тоа се смета за неопходно. Народниот правобранител има апсолутна слобода во изборот на лица за разговор.

При разговорот се составува службена белешка за наводите истакнати од лицата лишени од слобода.

Член 9

Разговорот со службените лица има за цел да се предочи значењето на посетата, обврската за соработка со Народниот правобранител и да се укаже на одредени пропусти со цел истите да не се повторат.

Член 10

По завршувањето на посетата се подготвува посебен извештај кој задолжително содржи опис на утврдените состојби, анализа на состојбата, заклучни согледувања и препораки.

Член 11

Овој правилник влегува во сила со денот на донесувањето.

НАРОДЕН ПРАВОБРАНИТЕЛ

Иџет Мемети